

Zakonske odredbe u obrazovanju i prosvjetni inspektori

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini prati i aktivno podržava izradu, usvajanje i provedbu efikasnijeg zakonodavnog okvira u obrazovanju u Bosni i Hercegovini radi s prosvjetnim inspektorima na unapređenju mehanizama za nadgledanje.

Većina problema i slabosti u sistemu obrazovanja u Bosni i Hercegovini (BiH) odnosi se na rascjepkanu strukturu obrazovanja u BiH. Propust postojećih tijela da provedu zakone na snazi i osiguraju usklađenost sa postprijemnim uvjetima Vijeća Evrope otežavaju nastojanja da škole budu pristupačne za sve, oslobođene diskriminacije i segregacije.

Misija ulaže napore da pomogne BiH da se približi međunarodnim standardima, jačajući osposobljenost institucija u smislu poštivanja vladavine zakona i njihovom osposobljavanju da se suoče sa problemom eliminacije diskriminacije u školama.

Misija također prati i aktivno je uključena u izradu, usvajanje i provedbu zakonodavnog okvira u obrazovanju, kao i zakona i podzakonskih akata na nižim nivoima za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje. Misija prati i poziva se i na druge zakonske propise, kao što je Zakon o zabrani diskriminacije, kao sredstvo koje treba koristiti u reformi obrazovanja. Misija također surađuje i sa Konferencijom ministara obrazovanja i zagovara što opsežniju provedbu reforme obrazovanja.

Misija radi sa prosvjetnim inspektorima i drugim domaćim tijelima na podršci održivih, profesionalnih i neovisnih mehanizama nadgledanja. Prosvjetni inspektori predstavljaju prvi stepen kontrole u slučajevima kršenja zakona, njihovog pogrešnog tumačenja ili neprimjenjivanja. Ministri obrazovanja su drugostepeni organ. Glavni zadatak prosvjetnih inspektora jeste da prate i analiziraju upravno funkcioniranje svih obrazovnih ustanova, razmatraju i postupaju po žalbama građana, koji ukazuju na probleme u ovim institucijama. Zbog toga, inspektori predstavljaju temelj dobrog funkcioniranja sistema obrazovanja.

Međutim, rad prosvjetnih inspektora u BiH često se ne koristi na pravi način, a posljedica toga je da država nema respektabilno tijelo za nadgledanje obrazovanja. Uzrok ovog problema djelomično leži u nejasnim i neadekvatnim zakonskim propisima, koji reguliraju ulogu prosvjetnih inspektora, u nedostatku neovisnosti i nepristranosti kod njihovog imenovanja i u političkom uplitanju u njihove odluke. Prosvjetni inspektori također su suočeni s brojnim praktičnim preprekama, kao što su nedostatak finansijskih sredstava i logističke podrške, te nedostatak stručnog usavršavanja i obuke.

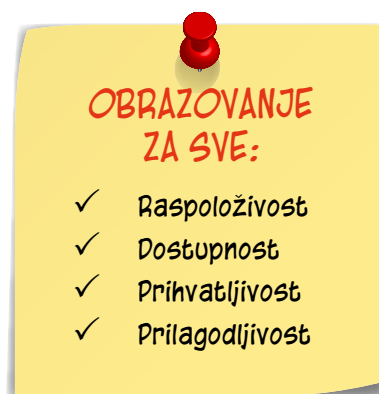

U naporima da poboljša ovo stanje, Misija već godinama ima odličnu suradnju sa prosvjetnim inspektorima. Ova suradnja rezultirala je organiziranjem dvije konferencije, tokom 2007. i 2008. godine, na kojima su se okupili inspektori iz cijele Bosne i Hercegovine, te izvještajem iz 2007. godine, pod nazivom: *Prosvjetni inspektori: zanemarena služba*. U ovom izvještaju, prepoznate su mnoge oblasti koje treba reformirati, posebno status inspektora, njihova odgovornost, opterećenost poslom, zakonski propisi kojima se regulira njihov rad, te njihova neovisnost o utjecajima političkih tijela vlasti.

Misija je, u 2010. godini, u suradnji s Regionalnim vijećem za suradnju, organizirala konferenciju pod nazivom: *Uloga inspektora u osiguranju kvaliteta u obrazovanju*. Na konferenciji su učestvovala delegacije iz šest država zapadnog Balkana (Albanija, BiH, Hrvatska, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija, Crna Gora, Srbija i Slovenija). Učesnici su diskutirali o ulozi, statusu, nadležnostima i aktivnostima prosvjetnih inspektora i razmijenili su primjere i iskustva, koji su se najbolje pokazali u praksi. Učesnici su se obavezali da će dalje unapređivati suradnju među inspektoratima i drugim državnim institucijama, odgovornim za prosvjetnu inspekciju u državama Zapadnog Balkana.

Misija smatra da su prosvjetni inspektori od ključne važnosti u smislu nastojanja, koja se trenutno ulažu u reformu obrazovanja. Budućim planiranjem predviđa se povećana usredsrijeđenost na omogućavanje stručnog usavršavanja i obuke prosvjetnih inspektora, kako bi se unaprijedila njihova efikasnost. Misija će uskoro organizirati obuku za prosvjetne inspektore u smislu unapređenja njihove stručnosti kod razmatranja žalbi građana. Konačan cilj ove obuke bit će da se uspostave instrumenti za zaštitu neovisnosti rada inspektora, kako je regulirano zakonima BiH.

Osim toga, Misija će podržavati domaće inicijative za reformu zakonskih propisa u skladu sa međunarodnim standardima. Misija će nastaviti podržavati daljnje unapređenje unutarnje suradnje među prosvjetnim inspektorima u BiH i između prosvjetnih inspektora i ministarstava obrazovanja, prvostepenih i drugostepenih organa u procesu uspostave mehanizama za rješavanje po žalbama.

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini pomaže BiH u ispunjenju obaveza, koje je ona preuzela kao država članica OSCE-a, kao i u napredovanju ka ostvarenju svog deklariranog cilja pridruživanja evroatlantskim integracijama, tako što jača sigurnost i stabilnost, putem završetka izgradnje mira unutar daytonskog okvira, i razvija inkluzivni politički diskurs i demokratski odgovorne institucije koje poštuju raznolikost, promoviraju konsenzus i poštuju vladavinu prava. Misija ima sveobuhvatan i integriran pristup putem svog prisustva na terenu, što odsljkava naglasak na razvijanju kohezivnih zajednica i na pravovremenoj identifikaciji prepreka napretku.